

ABONAMENTUL:

Un an	120 L
6 luni	60 L
3 luni	30 L

Tribuna Nouă

Redacția str.
Românului 18
Administrația:
Piața Avram
Iancu 7.
Arad.

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul VII. — Nr. 12

Apare de două ori pe lună sub conducerea unui comitet

Arad, la 15 Aprilie 1930.

După promulgarea LEGI DICTATORIALE — O datorie patriotică —

Corpurile legiuitoare ale parlamentarelor cu demisiile în alb, au votat noul regim al presei intitulat „Pentru apărarea liniștei și a creditului țării”.

Din declarațiile chiar ale membrilor guvernului, făcute cu prilejul discuției acestei legi anti-constituționale, s'a văzut că ea este destinată, nu să apere Statul, ci să încâtușeze libera discuție asigurată prin Constituție și să pue, astfel, la adăpost acțiunea de destrămarea României Mari și libere, încercată de vrăjmașii din afară și dinăuntru ai țării.

Când actualii guvernanți au dobândit puterea prin amăgirea tânărului vot obștească azi trezit și au căutat să-și consolideze situația printr'o lovitură de Stat; când principalii colaboratori ai guvernului sunt trădători de țară, dezertori de ieri în rândurile bolșevicilor, comuniști sau directori regionali așteptând la ușile parchetelor sentințele justiției. — se cuvine într'adevăr ca ei să fie apărați printr'un regim excepțional, pentru a-și putea exercita în liniște și la întunec acțiunea lor dăunătoare țării.

Precum în organismul uman vietăților parazitare le trebuie o stare anormală pentru a trăi, tot astfel unui atare guvern îi trebuie pentru a-și acoperi politica o anumită presă și un anumit regim, în afară de viața normală a sta-

tului modern, național și democrat.

Numai la un atare adăpost și prin încâtușarea libertăților publice se poate nădăjdui stăpânirea revoltei unanime ce în acest moment ridică în picioare țara întregă.

Rezultatelor alegerilor de ieri, care au pus în evidență starea de spirit ce domnește în țară, trebuia să li se răspunde prin măsurile dictatoriale de azi, căci fără de ele un guvern, respins de întreaga țară, ar fi cu adevărat pierdut.

Numai la întunec se va putea jefui banul public în folosul personal și de partid, și se va putea cere contribuabilului nejustificate sacrificii pentru o politică nesăbuită de cheltueli.

La lumina zilei nu pot rezista măsurile prin care pe nedrept se plătesc pensii și recompense tuturor celor ce au refuzat să recunoască statul român în dauna obligațiilor față de adevărații și vechii lui slujitori.

Când se vând și se robesc streinilor munca și inițiativa națională, organizate cu multă trudă și jertfe în cei 70 de ani în urmă, pentru o astfel de operă, trebuie sugrumată cu forța indignarea tuturor celor cari au grija apărării intereselor obștești.

Preamărirea de acum două zile de către reprezentanții guvernului a trădătorului și cola-

borarea lui hotărâtoare în conducerea țării, nu se pot face fără a înăbuși revolta unanimă a țării și a armatei,

lată dece, țin să declar că socotesc că îndeplinesc o datorie sfântă de român și de conducător al Partidului Național Liberal, o datorie de apărare a pactului fundamental pe care am jurat, refuzând cel dintâi să mă supun unei atare îndrăsnețe încercări anticonstituționale.

Sunt convins că ne facem o datorie patriotică, dând noi cei dintâi pilda de nerecunoaștere a unui regim dăunător pentru țară și ocrotitor în aceste timpuri primejdioase a tuturor încercărilor vrăjmașe din afară și dinăuntru.

Ca conducător al unui partid politic de guvernământ care de mai mult de 70 de ani lucrează

la înfăptuirea României mari și libere, cred că noi cei dintâi avem datoria să dăm pilda pentru lupta de apărare a legalității și a operei ce cu atâtea jertfe s'a clădit, apărare la care chemăm toată suflarea trează a țării.

Ca reprezentant al unui partid național și democrat, încrezător în instituțiile fundamentale ale țării, vom sili guvernul să ducă înaintea justiției cutezătoare încercare ce face, fiind convins că ea nu va putea sancționa un regim în contrazicere cu așezământul nostru Constituțional și cu interesele permanente ale țării.

Cer în acelaș timp ca întreaga suflare conștientă a țării să fie alături de noi, și refuzând să răcunoască legea, să facă apel la justiție împotriva acestei primejdioase tentative dictatoriale.

De aceea, convins că pornim la o luptă de adevărată apărare națională, iau asupra mea răspunderea întreagă să îndemn la rezistența contra aplicării unui regim ilegal, care dacă ar lua ființă ar duce la distrugere materială și morală a României întregite.

Vintilă I. Brătianu

— DECLARAȚIUNEA foștilor miniștri și a parlamentarilor Național-Liberali —

Ca foști sfecnici ai Coroanei ca reprezentanți ai națiunii și ca membri ai partidului Național-Liberal a cărui activitate patriotică și de ordine este atât de strâns legată de întreaga operă de încheiere, de întregire și de consolidare a statului român pe temelile unei largi democrații naționale, socotim de a noastră datorie, ca în urma apelului făcut de șeful nostru d.

Vintilă Brătianu, să declarăm în fața țării cele ce urmăm:

Nu vom respecta, nu ne vom supune și vom cere și noi tuturor cetățenilor conștienți de drepturile lor, să nu se supună legii împotriva așa zisului alarmism, această lege fiind pârăită cu călcarea prevederilor precise ale Constituției și făcută numai în scopul de a încâtușa libertățile

(Continuare pe pag. 3-a)

„Să cucerim ce-avem de cucerit”

— Refacerea orașelor noastre —

În pragul alegerilor municipale semnalasem, în „Tribuna”, sub titlul de mai sus — ca o justificare și un îndemn — o seamă de considerații sumare despre luptele noastre naționale, legate de orașul Aradului, în cursul veacului XIX.

În fața frumosului act de concentrare a forțelor electorale românești pe d'asupra oricărei diferențe de politică de partid, invocasem atunci o *obligatoare tradiție*, de lupte și de viață, amândouă românești, a acestui oraș și ținut, și am subliniat totatunci și *interesul de existență* și de dezvoltare a Românilor în acest oraș cutropit de minoritarii de azi, ca ieri stăpâni ai situației.

Astăzi, — după alegeri, cari ni-au adus și ele prețioase învățăminte, —

asa cred, putem merge mai departe pe firul ideilor și al motivelor cari mi-au pus în condeiu titlul „să cucerim ce-avem de cucerit”.

Și fiindcă pe noi ne preocupă numai problema, nu și hârjonelile ce ne vin din dreapta și din stânga, trecem înainte, fără să ne oprim, din adins, nici la declarațiile goale și nedemne ale unui ministru care a bagatelizat înfrățirea Românilor arădani: dar, tot astfel, vom trece cu suverană superioritate morală și peste cârtelile minoritare, cari în solidaritatea refăcută a Arădanilor vor să vadă numai o *provoacățiune la adresa lor și nu o legitimă apărare a noastră*.

Restaurarea elementului românesc, atât în Arad cât și în alte orașe din România, e o problemă națională și

de interes vital pentru neam și pentru țară. Între aceste orașe, Aradul iese la iveală nu numai prin ceea ce a fost și a însemnat în trecut pentru Români, ci și prin aceea ce este și trebuie să fie în viitor la frontiera apuseană a statului român.

Din aceste puncte de vedere, Aradul e unul dintre punctele, în cari în cel mai scurt timp trebuie să acționeze trezvia și principiul solidarității naționale.

Să privim chestiunea românească a orașului Arad, dintr'o perspectivă istorică-statistică.

Din partea istorică, e laudabilă inițiativa acelor câțiva arădani, cari aranjează o serie de conferințe, pentru a face ca „Aradul de altădată” să revie în mintea generației de astăzi, cu prestațiile trecutului cari pot fi o bună cheazășie pentru viitor. Între aceste conferințe, una, — care putea fi ascultată de mai mulți „arădani” decât

ceice au auzit-o — a d-lui profesor Isaia Tolan, — ni-a trecut pe dinaintea ochilor remarcabila forță numerică a industriașilor români arădani. mai ales în veacul XVIII și deatunci încoace, până aproape de zilele noastre.

După aceasta constatare a unei folositoare opere de informație istorică, noi să intrăm în imperiul statisticilor pentru a constata, din acest punct de vedere, rostul numeric al elementului românesc din orașul Arad.

Cea dintâi statistică, ce ne vorbește și despre Români arădani este aceea a comunității bisericesti rom.-catolice din loc. Ea a fost întocmită la anul 1777, pe urma ordinului episcopului r.-cat. dela Timișoara. După aceasta statistică, totalul populației orașului Arad este redus la trei confesiuni, cari existau în acel an, alci, având următoarele cifre de credincioși:

(Continuarea pe pag. 3-a)

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a județului Arad.

Prețurile cerealelor de piață din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 460—480—per. 100 kgr.
Orz	280—290.— " " "
Ovăș	290—300.— " " "
Pormb	240—260.— " " "

Prețul animalelor în ultimele zile pe piața din Arad.

Părechea de cai	Lei 15 000—25.000—
" " bol	15.000—25.000—
" " porci	2.000— 4.500—
Una vacă	6.000— 9.000—

Către

Toți D-nii Notari și Președinți ai Composesoratelor Urbane din județ.

Vi se aduce la cunoștință mai jos adresa Ministerului de Agricultură și Domnii Direcțiunea Generală Zootehnică relativ la cumpărarea taurilor de import, rugându-Vă ca intrucât aveți intențiunea să cumpărați din aceste animale de reproducție, tauri Simenthaler și vierii Iorkshire să binevoiiți a-ne aviza de urgență pentru a putea interveni.

Copie după adresa Ministerului de Agricultură și Domenii Direcțiunea Zootehnică și Sanitară-Veterinară.

No. 69212 din 27 Martie 1930.

Domnule Președinte,

Pentru îmbunătățirea raselor de vite și porci din întreaga țară, Ministerul a afectat un fond care să servească la cumpărare de reproducători de rasă pură, care să fie distribuiți Camerelor de Agricultură.

Modalitatea de plată a acestor reproducători am hătărât să fie astfel:

Din costul reproducătorilor (inclusiv transportul lor) Ministerul suportă 25%, iar restul de 75% se achită de către Camerele de Agricultură din imprumuturi făcute asupra fondului rambursabil de 100. milioane, în condițiunile pe cari le cunoașteți adică fără procente.

Ministerul mai suportă în întregime cheltuelile Comisiunei de cumpărare.

De oarece Comisiunea plecată chiar astăzi în Elveția și Austria să cumpere tauri și juninci din rasele Simmental, Schwyz și Pinzgau, Vă rog să ne comunicați de urgență astfel ca răspunsul D-voastră să-l avem până la 10 Aprilie a. c. în care răspuns ne indicați numărul taurilor și junicelor din rasa Simmental, rasă fixată pentru regiunea D-voastră.

De asemenea Vă rog să ne arătați și numărul vierilor și scroafelor de rasa York de care aveți nevoie și cari se vor da în aceleași condițiuni ca și bovinele. Imediat după efectuarea transportului Vă vom comunica suma ce revine asupra Dvs. pentru reproducătorii primiți.

p. Ministru, Director:
(ss) Ionescu Brătia. (ss) indescifrabil

AVIZ.

Se aduce la cunoștință celor interesați că cu data de azi au sosit la Camera de agricultură 10 mașini de semănat porumbul cu 2. rânduri.

Conform hotărârei Comitetului de Direcțiune aceste se vor distribui exclusiv comunelor deloase unde nu sunt introduse mașinele de semănat porumb în rânduri și numai la asociații de câte cinci agricultori, pe baza unei cereri semnate de toți amatorii și vizată de primăria comunală.

Aceasta mașină se va preda cu 50% reducere adică cu Lei 900 Nouă sute per bucată.

Cei ce doresc a cumpăra sunt rugați a înainta rugarea îndeplinind formalitățile de sus.

Agricultorii sunt rugați a profita de ocaziunea ce li se oferă imediat, având în vedere numărul redus de care dispunem din aceste mașini.

Directiunea Camerei.

Mașini agricole.

Conduși de interesul ca să introducem pelângă semăntă bună și mașini și alte unelte de prima necesitate în gospodăriile noastre dela țară, am importat dela Fabrica din Cehoslovacia Mellchar Umrath et. Comp Brandeis, 80 mașini de semănat de diferite dimensiuni și sisteme între cari am avut și mașini pelângă condițiuni foarte avantajoase, cari fără excepție au fost de prima bonitate și cari le-am plasat amatorilor din județ în special forțând aprovizionarea păturei populației agricole depe locurile deluroase pe Valea Mureșului, Valea Crișului și Valea Dezel.

Cu aceste ocazii am căutat să propagăm și obiceiul țaranul nostru și la conlucrare de întovărășie, intrucât am pus condițiuni de înlesnire cu 50% la acelea comenzi cari se fac pentru asociații de cel puțin 5 persoane — toți de meserie agricolă. — Acest act de constituire și totodată de comandă a fost vizat de autoritățile comunale. — Nouă ne formează ca acte justificative pentru toate garniturile ce au eșit pentru acest scop din magazine. — Particularilor cari sunt în stare să și comande mașini și uneltele pe buzunarul propriu și singuri am dat mașinele cu o reducere de 20% acolo unde în comuna respectivă nu sunt alte mașini, iar pe alte locuri unde mai sunt din aceste unelte în folosință comenzile private au beneficiat numai de reducerea ce am obținut ca angrosiști dela fabrică

La fel am forțat să plasăm din aceste mașini și la comune le mai sărace și colonii unde populația este de tot lipsită de mijloacele materiale tot cu 50% reducere din cost.

Prin aceasta acțiune am ajuns ca mașinele să fie prodiate amatorilor mai sus notați cu o reducere de 80% — 50% sau 35% față de prețurile ce sunt pe piață.

Față de anul trecut am realizat și pe acest teren un spor important, importând cu 60 mașini mai mult.

Pentru curățirea semințelor am importat trierele dimensiunile potrivite, dela Fabrica „Heid“ din Austria. — După acela am importat un număr de 16 grăpi de țelină cari le-am adus dela Fabrica „Gross“ din Leipzig, pentru a-le putea da comunelor din județ în vederea reparării pășunelor și izlazurilor, cari intradevăr sunt foarte neglijate.

Tot în cadrele intențiunilor susindicate, am intrat în legătură directă cu cele mai de seamă fabrici din străinătate pentru pluguri, dată fiind dorința Camerei ca în decursul timpului cât cât mai apropiat să importăm pentru agricultorii noștri și pluguri bune și pe lângă prețuri convenabile, în aceasta privință am dispus să ni se trimită dela toate fabricile câte un exemplar din dimensiunile aceleași, cu care

în decursul primăverii vom face încercările la fața locului pe baza căror experiențe apoi vom putea ști care vor fi mai preferabile atât ca preț cât și ca material.

Gunoii artificiali.

În cadrele largi ale Camerei noastre, relativ, toate năzuințele de a majora producția în agricultură ne-am îndreptat atențiunea și către aceasta latură de mare importanță, pentru a cărei interes am depus un deosebit zel făcând propagandă cât de întinsă prin satele dela țară parte prin conferințe, încercări și parte prin broșuri, buietin și altele, căutând a documenta populației favorul ce prin folosința gunoii artificial ar putea realiza în producția lor fie aceasta de orice specie.

Am distribuit în total 35, vagoane Superfosfat de 16% și 18% în valoare totală de Lei 1,400.000.— 1. vagon Calcium Cianamidă în valoare de Lei 72.250.— și 2. vagoane Guuno Phosphat Pui în valoare de Lei 56.600.— Afară de aceste cantități am mai distribuit Diamonphos, Nitrophoska etc. îngrășăminte combinate în cantități mai reduse pe regiunile unde continuăm anumite încercări și anume în plasa Hălmagiu unde au fost făcute peste 450. încercări, cari după informațiunile ce deținem au reușit foarte bine.

Semănțe de ierburi.

În vederea ajutorării agricultorilor și comunelor, Camera a înființat la Ferma Statului Semlac un câmp pentru înmulțirea semănțelor de ierburi. Comunelor cari au dorit să-și reînnoiască pășunile le-a acordat toate ajutoarele posibile bănești etc. pentru a putea procura semănțe bune și de primul rang pe lângă cost relativ foarte redus. De altcum în privința acestei chestiuni va urma în curând să fie generalizată o propagandă peste întreg județul dată fiind Legea de exploatarea izlazurilor și pășunelor comunei.

În vederea cunoștințelor mai de aproape a datelor relativ la însușirile semănțelor de ierburi diferite, am înființat și în anul trecut în mai multe locuri — pe regiuni — câmpuri demonstrative (grădini de ierburi) cu mai multe soiuri.

Avem în total 26. câmpuri „Lehrgarten für Grasser“.

Acțiunea noastră viitoare va fi continuată în anul ce urmează și în aceasta direcțiune.

(Continuare din pag. 1-a)

publice pentruca un guvern abuziv și tiranic să se poată menține la putere și pentru ca acțiunile de anarhizare a țării să se poată deslășui sub toleranța și cu vădita complicitate a regimului actual.

Vom duce în fața opiniei publice și în fața justiției orice încercare de a se aplica o lege care calcă pactul nostru fundamental și constituie o primejdioasă tentativă dictatorială.

Alimăneștlanu Alex., senator; Angelescu C., profesor dr. fost ministru senator; Antonescu Victor, fost ministru, senator; Argetoianu C., fost ministru senator; Bălăcescu I., profesor dr. senator; Banu Const., fost ministru deputat; Bărcă Vasile, senator; Botez Ion, profesor universitar, senator; Botez Nic., senator; Brătianu C. C., fost subsecretar de stat; Brătlanu I. Gheorghe profesor universitar, deputat; Cădea Romulus, senator; Chirculescu D. Nicolae, fost ministru; Cipăianu G., fost subsecretar de stat; Costinescu Tancred, fost ministru, senator;

Costinescu Ion, doctor, senator; De-russi George, fost ministru; Dimitriu D. Const., fost ministru; Dissescu G. Const., fost ministru, senator; Djuvara Mircea, deputat; Duca G. Ion, fost ministru, deputat; Dumitrescu-Brăila Vasile, fost ministru, Franasovici Richard fost subsecret. de stat, deputat Gussi Alex., senator; Ignat Const., deputat; Incuț Ion, fost ministru senator; Lapedatu Alex., fost ministru, senator; Lăzărescu D. Eduard, senator; Leontieș Const., senator; Mihăilă Alex., senator; Moldovan Leonte, deputat; Moșolu Traian, general fost ministru, senator; Neamțu C., senator; Neamțu deputat; Nicolaescu I. Const., fost președinte al Senatului; Niculescu M. I., senator; Nistor I. Ion, fost ministru senator; Orleanu G. Mihail, fost ministru senator; Ormolu Michail, fost ministru; Răducanu Șerban, senator Roșculeț Radu, deputat; Sassu P. Vasile, fost ministru, senator; Săveanu N. Nicolae, fost ministru, fost președinte al Camerei, senator; Slăvescu Victor, deputat; Stănescu Justin, deputat Ștefan C. Ioan, senator; Tătărescu George, fost subsecretar de stat senator; Tomaziu G., senator.

Urmările legii alarmismului.

Organizația național-liberală din orașul și județul Arad se solidarizează cu șeful partidului și cu organizația centrală.

În ședința delegației permanente a organizației noastre, ținută la 5 Aprilie c. sub prezidenția Dlui Dr. I. Ursu și a comitetului orașenesc ținută în aceeași zi sub prezidenția Dlui Dr. I. Robu, s-a discutat și s-a aprobat în unanimitate solidarizarea organizației arădane la acțiunea

intreprinsă de Centru cu privire la legea alarmismului.

În aceeași ședință s-a hotărât trimiterea următoarei telegramă șefului partidului național-liberal și s-a votat publicarea adresei motiune de mai jos.

Domnului Vintilă I. C. Brătianu Șeful partidului liberal.

Binevoii a cunoaște că organizația partidului național-liberal din județul Arad, în ședința delegației permanente din 5 Aprilie c., s-a solidarizat întru toate la hotărârea organizației centrale în ce privește nerespectarea legii alarmismului.

Președinte
Dr. Ioan Ursu.

Membrii delegației permanente, fruntași și soldați ai organizației partidului național-liberal din orașul și județul Arad, luând cunoștință de promulgarea legii „pentru apărarea liniștei și a creditului Țării” și de atitudinea demnă și hotărâtă pe care șeful partidului nostru D-l Vintilă Brătianu, precum și fostii ministri și actualii parlamentari naționali-liberali, — au luat-o împotriva acestei legi nefaste pentru libertățile cetățenești garantate de constituția Țării, —

declaram că nu vom respecta și nu ne vom supune legii împotriva așazisului alarmism, ticluită la repezeală și votată de parlamentari cu demisiile în alb; lege care călcând prevederile Constituției e făurită cu unicul scop de a acoperi greșelile de guvernare ale unui partid dovedit incapabil de a ține în mâini frânele Țării.

Înțelegând să nu ne supunem unei legi a cărei respectare ne-ar face complicități tendințelor abuzive și anarhice ale actualului regim, — ne declarăm solidari cu șeful partidului nostru, D-l Vintilă I. C. Brătianu și cu toți oamenii de bine din aceasta țară, cari refuză să recunoască o astfel de lege.

Comitetul executiv al organizației arădane.

Situația nenorocită a corpului didactic din Arad în ajunul sărbătorilor.

Suntem informați că situația întregului corp didactic din orașul și județul Arad, este una dintre cele mai nenorocite, tocmai acum, în ajunul vacanței Paștelor și în preajma sărbătorilor.

În primul rând nici unui membru al corpului didactic nu i s-a achitat salariului pe Aprilie și, după datele obținute de la Administrația financiară din Arad, nu sunt speranțe să se achite acest salariu decât în cea de a treia decadă a lunii, adică după Paști. Într-adevăr, în acreditivul sosit de la Ministerul de finanțe pentru a doua decadă (10-12 Aprilie) nu este trecută absolut nici o categorie de dascăli.

Așadar nu numai că salariile nu se plătesc în prima zi a lunii, cum s-a făgăduit, nu numai că nu se plătesc până la 20 ale lunii, cum se obișnuise — dar acum se lasă miile de oameni fără ban în buzunar, tocmai de sfintele sărbători. Frumoase sărbători le este dat „apostolilor”... să petreacă.

Mai mult. Deși vacanța pentru Paști se dă la 12 Aprilie, — până, azi, 10 Aprilie, nici un dascăl n-a putut obține carnetul de reducere pe căile ferate. Vechile carnete au fost anulate cu ncepere de la 1 Aprilie, — iar

noile carnete încă nu s-au eliberat. Ne întrebăm cum se vor putea elibera aceste carnete până la 12 Aprilie, și cu ce își vor putea plăti profesorii, învățătorii și familiile lor luxul biletelor întregi pe căile ferate, dacă vor avea îndrăzneala să se gândească a-și petrece sărbătorile Paștilor în mijlocul părinților sau rudelor apropiate, așa cum se obișnuiește?!

Și dacă sunt obligați să rămână pe loc, cu ce-și vor putea permite luxul unuia ou roșu, sau unei bucăți de cozonac ca tot tot creștinul?!

Federația Corpului didactic a trimis, după câte suntem informați, telegrame de protest atât federației centrale, cât și Dlui St. Ciceo Pop, președintele adunării deputaților — și arădan — și Dlui St. Vidrighin, directorul general al C. F. R., pentru prelungirea valabilității vechilor carnete. Dar până astăzi nu s-a luat nici o măsură: nici în ceea ce privește salariile nici pentru prelungirea valabilității carnetelor de reducere.

„Sărbători fericite”, domnilor membri ai învățământului arădan! Sărbători fericite și — răbdare!!

Voci din public

Alegători, să cunoașteți oamenii pe care lați votat. În atenția Dlui Ministrului Mihalache. Subsemnatul Petrol Petru din com. Sân nicolaul mic tată dela 3 copii, acum muritor de foame fiindcă din slujba orașului Arad am fost dat afară de dl Luțai, în război am fost voluntar în armata română și bazat pe acest drept am îndrăznit și eu să cer pământ ca să pot să trăiesc și eu cu biata familia mea. M'am vândut două perini de acasă și am plecat la București la ministerul de domeniu, unde este foarte avidărat m'or primit tare bine și în zece zile a și primit ordin Consilieratul agricol din Arad ca să fiu împroprietar cu 4 jughe de pământ.

Dar să vedeți oameni buni, nenorocul meu, când eram chiar la agronomul în cântelarie vine Adam deputat al nostru (mai bine ar fi a dracului) și mă întreabă: ce-l frate, ce cauți pe aici, eu om bun de credință îi spun bucuria mea că am primit pământ. Atunci dl Adam îmi zice: măi Petrol treci de seară pe la mine. Mă duc acasă și îi spun și nevastei mele bucuria mare că acum avem pământ iar seara o iau cu mine, și ne ducem la Dl Adam.

Ne primește foarte bucuros și îmi spune: O să capeți tu pământ, măi Petrol, dar ai să plătești mic 8 sau 10,000 de Lei căci dacă nu îmi plătești n'o să mai primești nici o brazdă.

Eu care îmi vândusem perinile să plec la București n'am avut bani să îi dau la Dl deputat și acum vine rezolvarea chestiunii mele, ducându-mă mai târziu la consilieratul agricol mă interesez unde oi fi împroprietar și s'a răspuns scurt și cuprinzător „Nu mai este pământ disponibil”.

Va să zică n'am uns roata la Dl deputat și nu mai este nici pământ disponibil pentru mine.

Cererea mea am dat-o la Min. de agricultură sub No. 9514 în 10 Oct. 1929.

Din acestea puteți oamenilor să învățați că pe cine am votat noi și acum cum își bat joc de noi.

Pentru toate ce am scris pot să depun ori când jurământ și eu și nevasta mea în fața birămei.

Sân nicolaul mic 4 Aprilie 1930.

Petrol Petru.

Reclama e sufletul comerțului

vedere, că noi, urgiștii de atunci, întrecem cu numărul pe înșiși aparținătorii religiei catolice, dominantă în stat în alt sens decât „dominanța” ortodoxă de azi.

Politica bisericii catolice și ceea a statului ungar au întors, cu totulul pe dos, starea de lucruri de odinioară. Așa că noi, cei de azi, ne aflăm chiar păgobași.

Și nu e nici un drept, mai slănt, decât acela al celui ce se apără și ni-zuește, prin mijloace legale, să-și refacă o situație pierdută.

Iată rostul proaspetei noastre solidarității politice, care nu mai poate să se desfășoare, până la biruința deplină a cauzei românești în Arad.

Să o înțeleagă și miniștrii neînțelegători, și concetățenii noștri, cari dau pe jigniții.

Dr. Gh. Ciuhandu, fost senator de Arad.

(Continuare din pag. 1-a)

r.-catolicii . . . . . 2434 suflete
ortodocșii . . . . . 5595 „
israeliții . . . . . 124 „

în total 8153 suflete.

La acel an, deci în Arad nu erau nici uniești, nici reformați, nici luterani, nici unitari, etc., cari, cu toții, și-au făcut apariția în viața orașului Arad, d'abia mai târziu.

După naționalități, nu se obișnuia pe aceea vreme a-l ținea în evidență pe cetățeni. Totuși, în aceeași statistică rom.-catolică — a căreia buacredință și buna informare nu avem de ce i-o contestă — găsim o indicație prețioasă. După dânsa, cele 5595 suflete ortodoxe sunt arătate ca Români. Cine vrea să se convingă, să deschidă la pag. 54 a volumului II. din Istoria orașului Arad, lucrată (ungurește) de Lakatos Otto.

Va zice cineva doar, că e o greșală

la mijloc, pentrucă în cifra de 5595 suflete ortodoxe s'ar cuprinde și coreligionarii noștri sărbi? Să fie! În acest caz, din cifra de 5595 suflete ortodoxe, vom scădea — în lipsă de altă indicație statistică din aceeași vreme — cele 1325 suflete de sărbi, cari existau la 1839 în întreg județul Aradului. În acest caz, am avea următoarea situație:

Români ortodocși 4270 } 5595
Sârbi „ 1325 }
rom.-catolici 2434
israeliți 124

Noi primim, ca Români, și acest raport numeric, care dovedește, în afară de orice îndoielă că, acum 150 de ani, Biserica ortodoxă, și în special elementul românesc ortodox, a dat majoritatea populației orașului Arad.

Așezat acest raport numeric în procente, el ne dă următoarea situație mult grăitoare despre populația de atunci a

orașului Arad :
Românii ortodocși 54% } 70%
Sârbi . . . . . 16% }
R.-catolicii 30%
Israeliți 0%

Prin urmare, Românii ortodocși, ei singuri, aveau, în Arad, acum 150 ani, o situație numerică mai puternică decât ce au avut romano-catolicii — de două neamuri: germani și maghiari — de atunci. Mai mult chiar: singurii Români ortodocși au avut, în cuprinsul populației Aradului o situație numerică (de 54%), pe care n'au avut-o nici odată romano-catolicii, cari, la 1900, ajung apogeul numeric de 52,4% din totalul populației orașului Arad.

Cifrele aceste, despre superioritatea numerică a Românilor cari, bisericește, trăiau în jugul ierarhiei sărbești, iar politicește sub călcăitul cu pinteni, spun foarte mult, mai ales dacă avem în

Un apel și o rugămintă.

La Spitalul Mare județean din Arad avem o biserică românească destul de încăpătoare, cu turn, cupola și 3 clopote.

Această biserică, cu intrare din strada Elena Gh. Birta, a trecut în posesiunea Românilor ortodocși din Arad în anul 1925, de când se săvârșesc aici servicii religioase în toate duminicile și sărbătorile. La sfintele slujbe ce se săvârșesc aici, participă sârmanii bolnavi din Spital, personalul administrativ și de servicii, precum și alt public din orașul Arad, pentru că durere, în gloriosul nostru Arad, cu 30.000 suflete, nu avem nici la zece ani după înfiptuirea României Mari, decât o singură biserică, cea episcopescă.

Aceasta dela Spitalul Mare este a doua. Nu avem însă la această biserică: nici iconostas, nici obiecte sfinte, nu este pictată și nu are nici alte obiecte necesare.

Și ca să putem înzestra această biserică cu cele necesare, facem un apel călduros și o rugămintă ferbinte: către instituțiile financiare din Arad ca să dea din venitele lor o mică sfărâmatură și pentru mângăierea sufletească a sârmanilor bolnavi.

Facem apel la reuniunile femeilor române, la inimile nobile ale damelor române, din Arad, județ și patrie să întindă obolul lor pentru înzestrarea casei lui Dumnezeu.

Rugăm pe domniile române să dea o mică ofrandă și pentru biserică celor ce sufăr. Facem apel călduros la cei ce și-au redobândit sănătatea în Spitalul din Arad și la aparținătorii acestora.

Rugăm cu frățească dragoste pe preoții noștri, să anunțe în sf. biserici pe enoriașii lor despre rugămintea noastră.

Vor fi primite cu dragoste creștinească: sume de bani pentru facerea picturii și iconostasului, o sf. Evangheliie, potir, ornate, sf. cruce, măsură, covor, icoane sfinte, prapori etc.

Rugăm pe iubiții donatori ca sumele și daniile ce vor oferi acestei sf. biserici să binevoiască a le trimite la adresa preotului dela această biserică, părintelui Simion Stana consilier cassar la Episcopia din Arad, care va da socoată publică despre banii și ofrandele primite.

Numele marțimoșilor donatori vor fi eternizate pe o placă ce se va așeza în sf. biserică.

Societate Anonimă Industrială Arad-Brad.
S. I. A. B.

Se reamintește Domnilor acționari ai Societății, că la Adunarea Generală dela 12 Aprilie pot participa toți acei, cari au depus acțiunile la Hitelbank (Budapesta) Casa de Păstrare Agricolă Arad Cenădană (Arad-Csanádi Gazdagsági T. P. (Arad) sau la sediul Societății. Sânt numai rugați ca în conformitate cu Statutele să treacă pe la sediul Societății cel mult trei zile înainte de data Adunării spre a-și ridica legitimațiile.

Informații.

„Reconstituirea capitalului unei societăți redus prin pierderile suferite, constituind un nou aport al asociațiilor este supusă conform art. 15 § 7 legea timbrului la impozitul proporțional de 1.32% sau 2.64% după natura societății.” Aceasta în urma deciziei Comisiunii Centrale a Timbrului din 12 Februarie 1930.

„Societatea Național-Culturală „Crișana” a studenților universitari din Cluj, a proiectat un mare festival artistic urmat de dans, pe ziua de 21 Aprilie (a doua zi de Paști) la „Crucea Albă” din Arad și în 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) la „Casina Română” Chișineu Criș.

Scopul principal al societății este de a disemina cultura în masele poporului de pe valea Crișurilor, înfiptând cât mai multe biblioteci din venitul realizat în asemenea ocazii.

Facem deci apel călduros către toți bunii români adresându-le la rugămintea să participe într'un număr cât mai mare la festivalul nostru, ușurându-ne astfel înfiptuirea desideratelor noastre. La acest turneu luând parte un grup impozant de studenți vom oferi On. oaspeți o petrecere cu adevărat studentească.”

Comitetul.

Dela 8 până la 23 Iunie 1930 va avea loc la Padova al XII-lea Târg de Mostre Internațional, iară participanților la acel Târg, li se acordă viza pașapoartelor gratuită, arătând legitimațiile eliberate de către „L'Ente Autonomo della Fiera” (Padova-Corso del Popolo.)

CONVOCARE.

În conformitate cu dispozițiunile Art. 15, din statute, convocăm prin aceasta pe toți membrii fondatori, ajutători și activi ai Reuniunii de cântări „Armonia” din Arad, la

ADUNAREA GENERALĂ

care se va ține în sala mică a Primăriei orașului Arad, la 11 Maiu a. c. ora 11 a. m. pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Designarea alor 2 membrii verificali.
3. Esmiterea comisiunilor.
4. Rapoartele secretarului, casierului, arhivarului și controlorului.
5. Rapoartele comisiunilor.
6. Descărcarea comitetului de gestiunea anului trecut.
7. Alegerea unui nou comitet.
8. Stabilirea bugetului gestiunei 1930.

Eventuale propuneri și interpelări.

Arad, la Martie 1930.

Dr. Alexandru Stoinescu,
președinte.

Vichentie Guleșiu,
secretar.

PUBLICAȚIUNE.

Joi, 24 Aprilie 1930, ora 11 a. m. la Direcțiunea Casei Muncii C. F. R. din Str. Barbu Catargiu No. 18, București și la Inspectia de Intreținere din Timișoara: III. Piața Asanesti No. 14 etaj II. ușa No. 1 se va ține simultan licitație publică cu termen scurt pentru lucrările de diferite reparații necesare la *Sanatoriul casei Muncii C. F. R. din Buziaș.*

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—100 din Legea Contabilității Publice și cu Regulamentul de funcționare al Oficiului Central de Licitații publicat în Monitorul Oficial No. 1 din Ianuarie 1930.

Persoanele capabile de a licita conf. cu „Condițiunile Generale de Lucrări Publice” și doritoare să liciteze, vor prezenta oferta personal în ziua licitației sau le vor trimite recomandat prin poștă urmând să sosească cu cel puțin 24 ore înainte de licitație la adresa de mai sus.

Ofertele, însoțite de seria de prețuri pentru materiale aprovizionate vor fi închise în plicuri sigilate și purtând adresa ofertantului.

În plic separat deasemenea sigilat și cu adresa ofertantului, se va pune chitanța de depunerea garanției de licitație de 5% din valoarea ofertei.

Ambele plicuri vor fi depuse odată.

Garanția se poate depune și în numerar.

Valoarea lucrării este de circa 134.000 Lei.

Termenul de executare va fi 20 zile dela data comunicării aprobării.

Pe fiecare plic se va scrie: „Ofertă pentru lucrare de reparații la Sanatoriul CFR din Buziaș”

Dosarul lucrării cu măsurătoarea, devizul, planurile, caetele de sarcini și Condițiunile Generale, se pot consulta și orice informațiuni se pot lua în fiecare zi de lucru între orele 11—13 la Direcțiunea Casei Muncii C. F. R. Serv. de Studii și Construcții și la Inspectia L. 4. Timișoara.

Direcțiunea Casei Muncii CFR.

Ordinea serviciilor divine

pentru săptămâna sfințelor Paștilor și pentru sărbătorile Învierii Domnului nostru Iesus Hristos, la biserică ortodoxă română din Arad, în anul 1930.

Sâmbătă 12 Aprilie

8 dim. *Sposedanii*, Sf. Liturghie, *Cuminecări.*

2 d. m. Procesiune pentru aducerea Stălpărilor. Vecernie.

Duminică 13 Aprilie

6 jum. Utrenie. 9 jum. Liturghie, predică pr. C. Turicu.

3 d. m. Vecernie.

Luni 14 Aprilie

7 dim. Utrenie.

10 dim. Ceasurile.

7¹/₄ seara Dente. Predică pr. Dr. Gh. Popoviciu.

Marți 15 Aprilie

7 dim. Utrenie.

10 dim. Ceasurile.

7¹/₄ seara Dente. Predică pr. F. Codreanu.

Miercuri 16 Aprilie

10 dim. Ceasurile.

7¹/₄ seara Dente. Predică pr. F. Codreanu.

Joi 17 Aprilie

8 dim. *Sposedanii*, Sf. Liturghie, *Cuminecări.*

7¹/₄ Dente. Cu 12 Evangheliile ale Sf. Paștilor.

Vineri 18 Aprilie

10 dim. Ceasurile împărătești.

3 d. m. Vecernie. Predică Arhim. Dr. Iustin I. Suci.

8 seara Prohodul Domnului, cu procesiune.

Sâmbătă 19 Aprilie

8 dim. *Sposedanii* și *Cuminecări.*

10¹/₂ dim. Sf. Liturghie.

Duminică 20 Aprilie

4 dim. Slujba Sf. Învierii. Cu procesiune.

9 dim. Sf. Liturghie. Predică P. S. Episcop.

3 d. m. Vecernie.

Luni 21 Aprilie

6¹/₂ dim. Utrenie.

9¹/₂ dim. Sf. Liturghie. Predică Prot. Dr. T. Botiș.

3 d. m. Vecernie.

Oficiul Parohial.

Citiți și răspândiți

ziarul

„TRIBUNA NOUĂ”

NOU!

NOU!

A apărut la tip. Diecezană o carte de mult dorită:

„In slujba misionarismului ortodox”

de Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului.

Care ar fi de dorit să nu lipsească din nici o casă creștinească.

310 pagini.

Prețul 100 Lei.